

SZÖVEG –
HORVÁTH PÁL filozófus

SOROZAT –
MAGYAR PÉLDAKÉPTÁR

A SZERZETES, AKI ZENÉBEN ÉLT

Kis ministránsként gyakran láttam bejönni ezt a vékony, törekeny, csendes kis embert a Szent Imre Plébánia sekrestyéjébe, ahol mindenkihez volt egy jó szava. Mi, gyerekek nem tudtuk, hogy ki ő, a sekrestyés mondta csak nekünk, hogy ez egy nagy ember, valami zenetudós: **Rajeczky Benjamin**.

- ◆ Rajeczky Ferenc néven 1901-ben született Egerben, a helyi szeszgyár gépmesterének fiaként. Akkoriban városainkban divat volt a térzene, ünnepnapokon a helyi zenekarok a főtéren vagy a közparkban szórakoztatták a polgárokat. Ferenc még csak hatéves kisfiú volt, amikor egy ilyen élmény hatására elhatározta, hogy élete egyik céljának és értelmének a muzsikát választja. Hatodik elemi után döntött úgy, hogy pap, szerzetes lesz, de úgy alakítja az életét, hogy abban jusson hely a tanári munkának és a zenének. 1912-ben Zircen lett növendéke, kisszeminárium diákja az ősi zenei hagyományait őrző cisztercita szerzetesek közösségének. Öt esztendővel később tette le szerzetesi fogadalmát, ekkor vette fel a Benjamin rendi nevet, majd az érettségi után kívánságára előljárói az innsbrucki egyetemre küldték teológiát tanulni. Ez a város nem csupán nagy hírű katolikus egyeteme révén volt vonzó a számára, hanem pezsgő zenei élete, különösen az ősi gregorián egyházzenei hagyomány ápolása miatt is.

A teológia mellett zenét, zene- és művelődéstörténetet, történelmet tanult, szabadidejében pedig az Alpok hegyei között kiválóan megtanult síelni.

Különösen a gótikus katedrálisok hangulatát idéző polifonikus, többszólamú zene és ének ragadta meg, és erősítette meggyőződését, hogy a hit, az istencdéséret, a szépség megragadásának legtokéletesebb eszköze a vokális és hangszeres zene, amely a néplélek rezdüléseit is hordozza. Innsbruckban ismerkedett meg *Perotinus*nak, a 12–13. századi párizsi kanonoknak a műveivel, amelyek a gregorián zenekultúra talán legősibb rétegéhez tartoznak. Örökfogadalmas szerzetesként, felszentelt papként, a hittudomány doktoraként tért haza.

ZENETANÁR, ZENEPEDAGÓGUS, NÉPZENEKUTATÓ

A rend ekkor nagyhírű pesti gimnáziumába küldte, ahol 1926-tól 1945-ig éneket, zenét és hittant tanított. Növendékeinek szervezett, legendássá váló sítúrái mellett diákjaiból fúvószenekart alakított, amely később teljes nagyzenekarrá bővült, szervezett énekkart is, idővel pedig a két társaság már komoly hangversenyeket

rendezett. Rajeczky zenei ízlésének és hozzáértésének tágasságát mutatja, hogy ezeken a hangversenyeken *Perotinus*, *Lassus*, *Vivaldi*, *Haydn* darabjai mellett műsoron szerepeltek *Paul Hindemith* vagy *Bartók Béla* művei is, akinek zenekari kórusművei közül többnek a gimnázium dísztermében volt az ősbemutatója. Benjamin atya kiváló zenepedagógus is volt, olyan neves tanítványok kerültek ki a keze alól, mint *Rösler Endre*, *Nádasdy Kálmán*, *Járdányi Pál* vagy az ismert költő és dalszövegíró, a „rímhányó” *Romhányi József*. Rajeczky gimnáziumi tanári működése az ostrom után, 1945-ben ért véget, amikor a rendi közösség priorként a Mátra-alji kisváros, Pásztó cisztercita kolostorának élére állította.

Ekkor már komoly zenetudósi múlt állt mögötte. Még 1932-től éveken keresztül zeneszerzést tanult a Zeneakadémián *Kodály Zoltán*tól, akivel mély barátságot kötött. *Kodály*nak köszönhetően lett a Népzene Kutató Intézet munkatársa, részese az egyre kiterjedtebb

népzenei gyűjtőmunkának. Egyik első népszerűsítője lett az idővel világhírűvé váló Kodály-módszernek is, a gyerekek zenei kultúrára nevelésének, amelynek ügyét a Magyar Énekközpont Országos Egyesületének főtitkáráként is igyekezett szolgálni. A háború előtt Kerényi György társaságában írt két tankönyve, az Énekes ABC és az Éneklő iskola pedig a zene író-olvasó megértésének az alapvetése volt, amely egy új ének-zeneoktatási szemléletnek számított. Miközben Pásztón volt házfőnök, évekig tanított a Pesti Felsőbb Zeneiskolában, 1950-ben pedig a Néprajzi Múzeum fogadta munkatársai közé. Népzenei gyűjtőutakon igyekezett feltárni, dokumentálni, hanglezetéseken közzétenni a magyar népzene már-már feledésbe merülő értékeit. Közben az állami hatóságok felszámolták szerzetesi közösségét, a közös ciszter élet lehetetlenné vált.

A ZENETUDÓS

Kollégáknak, barátoknak köszönhető, hogy szerzetes-tudósként állami alkalmazásban folytathatta pályáját.

Rajeczky atya így formálisan kilépett a világba, ám élete végéig megmaradt papnak, szerzetesnek.

Ha tehette, pásztói házában, könyvei között élt, ha meg Pesten tartózkodott, naponta rendje régi templomában, a Szent Imre-templomban, a mellékoltárnál mondta el miséjét, csendes mosollyal térve napirendre afelett, hogy főnökei, kollégái között is vannak, akik ezért ferde szemmel tekintenek rá. Egy darabig a munkájában nem ütközött akadályokba, hiszen 1960-tól az MTA Népzenei Kutatócsoportjának volt a munkatársa, sőt 1967-től a Zenetudományi Intézet megbízott igazgatója, közben pedig megszerezte a zenetudományok doktora címet is. Rendszeresen dolgozott terepen, egyebek között

a Zobor-vidéki magyar szórvány dallamait gyűjtve, az anyag rendezésében Dobszay László és Szendrey Janka segítségével támaszkodva. Ebből lett később a Magyar Népzene lemezsorozat, amely külföldön is komoly szakmai sikert aratott. 1970-ben azután valaki valahol megelégtelt a Rajeczky-féle klerikalizmust, és rövid úton nyugdíjba küldték. De ekkor sem a tétlenség éveit következtek.

Visszaköltözött Pásztóra, ahol a város díszpolgári címmel tisztelte meg, rövidesen azonban, a II. Vatikáni Zsinat liturgikus reformja iránymutatásának megfelelően az új liturgia zenei anyagának összeállításán dolgozott. Ebben az időben kezdeményezője volt a Schola Hungarica megalakításának.

Kollégái élete jeles évfordulóit tudományos konferenciákkal, majd *professor emeritus* címmel ünnepelték meg.

Még tanított ekkor a Zeneakadémián zenetörténészként, és krakkói és zágrábi kódexek zenei anyagát kutatta, népszerű bevezetést írt a gregorián zene világába. Folyamatosan megjelenő szaktanulmányjaiban énektechnikával, dallamtörténettel, zenei didaktikával is foglalkozott, vezető szerzője, szerkesztője volt a Magyar Zenetörténet első kötetének, a Zenei Lexikonnak, a Magyar Néprajzi Lexikon zenei anyagának.

Szakmai sikerekben is bővelkedő, a hit, a hivatás és a zene mellett kitartó hosszú élet után Rajeczky Benjamin 1989-ben, a rendszerváltás hajnalán Pásztón távozott az élők sorából. Munkáját a rákövetkező esztendőben posztumusz Kossuth-díjjal ismerte el az ország. Emlékét a szakmai utódok megbecsülése mellett ma nevében őrzi a pásztói zeneiskola, a rendházban pedig, amelynek egykor elöljárója volt, személyes tárgyaiból és szakkönyvtárából berendezett emlékszoba idézi az alakját. ♦

hirdetés

Szent István
RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ

Áldott, Békés Karácsonyt és Boldog Új Évet kíván
a Szent István Rádió és Televízió!

Eger	91.8
Gyöngyös	102.2
Encs	95.4
Miskolc	95.1
Hatvan	94.0
Sátoraljaújhely	90.6
Tokaj	101.8
Törökszentmiklós	96.4
Kisújszállás	103.2

A NYERŐ LAPOK HÁZHOZ JÖNNEK

**FIZESSEN ELŐ
KEDVENC LAPJÁRA MOST,
ÉS FÉLMILLIÓT NYERHET!**

Válogasson színes lapkínálatunkból,
és rendelje meg a Postán vagy
a Posta Webshop-ban! **Új előfizetésével
most értékes ajándékkártyát nyerhet!**

NYEREMÉNYEK:

**Fődíj: 500 000 Ft értékű eMag ajándékkártya,
50 db 20 000 Ft értékű eMag ajándékkártya.**

Az akció időtartama: 2019. október 7. - december 15.

Részletek: www.posta.hu/nyero_lapok

FŐDÍJ

AJÁNDÉKKÁRTYA

500 000 FT

eMAG

Az ajándék képe illusztráció.

Magyar Posta

SZÖVEG ÉS KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
VILÁG-KÉP

AKASHINGA

Ez a szó a zimbabwei shona nyelvben azt jelenti: a bátrak. Így nevezik a 60 ezer hektáros Phundundu Nemzeti Park kizárólag nőkből álló vadvédelmi fegyveres csoportját. A Zambézi-folyó völgyében található természetvédelmi területen több ezer elefánt, leopárd, orrszarvú és antilopféle él, ezek az állatok tömegével vonzzák a trófeagyűjtő orvvadászokat Zimbabwéból és a környező országokból – velük keverednek a park vadőrei napi szinten fegyveres konfliktusba.

- ◆ Az Akashingát Damien Mander szervezte meg 2017-ben. Az ausztrál férfi korábban éveken át szolgált elit katonai alakulatokban Irakban és különböző afrikai háborúkban, néhány éve pedig önkéntesként segíti a Phundundu állatainak védelmét. Kezdetben férfiakból szervezett vadvédő egységeket, de előfordult, hogy a kiképzésre jelentkező 189 férfiből az első nap végére mindössze hárman maradtak! Mander ekkor döntött úgy, hogy bántalmazott, hátrányos helyzetű helybéli nőkből választja ki a fegyveres vadőröket, mert – ahogy a *National Geographic* riporterének fogalmazott – „ki érthetné meg jobban a kizsákmányolt természetet, mint a kizsákmányolástól szenvedő nők?” Az egykori ausztrál katona munka közben azt is megfigyelte, hogy a nőket sokkal kevésbé tudják lefizetni az orvvadászok, és hogy ők a fizetésüket nagyrészt a családjukra költik. Kutatások szerint az afrikai nők a keresetük nagyjából 90 százalékát fordítják a családjukra, míg férfiaknál ez az arány csak 35 százalék.

Mander ezért olyan helybéli nőket keresett meg, akik szexuális zaklatás, családi erőszak áldozatai, AIDS-es szülők árvái. 37 újonccal kezdte el a három napos kiképzést, akik közül 16 nőt választott ki a teljes, hónapokon át tartó felkészítésre, és közülük csak hárman adták fel a programot.

A vadőrök életét napjaink egyik legtöbbet foglalkoztatott fotóriportere, Brent Stirton dokumentálta a *National Geographic* magazin felkérésére. Munkájáért számos elismerést kapott: a World Press Photo pályázaton például első díjat nyert az egyik kategóriában, a Sony World Photography Awardson pedig második helyezéssel jutalmazták sorozatát. ◆

Petronella Chigumbura vadőr felderítő gyakorlat közben a Zambézi-folyó mocsarában. A 30 éves helybéli asszony korábban évekig dolgozott férje családjának dohányültetvényén rabszolgaként, közben a férfi rendszeresen bántalmazta. Új munkája helyreállította önbecsülését, és fizetésének köszönhetően elköltözhetett férjétől. Jelenleg a szintén vadórként dolgozó nővérel azon vannak, hogy két gyermekét is elhozhassák a férfitől.

A young child with blonde hair, wearing a dark blue jacket with a 'COOL' patch and dark pants, stands in a forest. The child is looking upwards and to the right, with several brown leaves falling around them. The ground is covered in a thick layer of fallen leaves. The background shows blurred trees and a soft, natural light.

„AKARSZ-E MINDIG, MINDIG JÁTSZANI?”

„Annak a gyerekek ajánlom cikkemet, aki valaha ez a felnőtt volt. Mert előbb minden felnőtt gyerek volt. (De csak kevesen emlékeznek rá.)”

(Antoine de Saint-Exupéry)

Annak a gyerekek, akinek még nem nyomta a felelősség súlya a vállát, és aki teljes átéléssel, önfeledten játszott, úgy, mintha semmi más nem számítana széles e világon. Reménytelve, hogy ez a decemberi időszak a maga varázslatos hangulatával visszalophatja a játék felhőtlen örömét a hétköznapijainkba, még akkor is, ha azóta komoly felnőttek lettünk.

SZÖVEG –
SZŐNYI LÍDIA pszichológus

„A játék olyan tevékenység, amelyet nem lehet elég komolyan venni.”

(Jacques-Yves Cousteau)

◆ CSODÁKKAL TELI BIRODALOM

A gyermek lételeme és egyik legfőbb kommunikációs csatornája a játék, ami nélkülözhetetlen a kognitív, az érzelmi, a fizikai és a társas képességek fejlődése szempontjából. Amikor a csecsemő látszólag cél nélkül, a tevékenység puszta örömeért újra és újra nyálbuborékot fúj; a kétéves telepakolja, majd kiönti a homokot a kisvödörből; az óvodás tündérnek és katonának öltözik; a kisiskolás pedig körömszakadtáig küzd a focimeccsen, nem gondolunk arra, hogy micsoda időpazarlás vagy felesleges örömhajszolás, amit tesznek. Az öröm, amit a tevékenység közben átélnek, az önmagáért való tevékenység gondtalan öröme, de mindeközben átélik az érzelmi feszültség csökkenését, a ritmusosságot, a biztosságot és az „én csinálom” érzését, illetve a társakkal való együttlétet, az alkotás vagy a vágyak teljesítésének az örömeit.

Stuart Brown, a játékviselkedés úttörő kutatója szerint a játék nem csupán szórakozás, hanem létszükséglet. A kutató egy sorozatgyilkos történetének mélyelemzése közben ismerte fel, hogy a súlyos játékhányó végzetes tragédiákhoz vezethet. Később 6000 játéktörténet elemzése során arra jutott, hogy a játék hiánya és a normál fejlődéshez szükséges játékigény állandó elnyomása súlyos következményekkel járhat. A játék, az alváshoz vagy a táplálkozáshoz hasonlóan, nélkülözhetetlen a jóllétünk szempontjából.

Játszani csak önként, mindenféle kényszertől mentesen lehet. A játék céltalan szórakozás, ami általában várakozással kezdődik, majd az öröm, a meglepetés, az empátia vagy az erő megélését követően nyugalommal ér véget. Bár céltalanságról beszélünk, de maga a játékviselkedés íve is fejlesztő hatású, gondoljunk csak a gyerekekre, aki izgalommal veti bele magát az édesapjával való birkózásba, majd a játék pörgését követően az apa segítségével megtapasztalja az elcsendesedést, ami nagyban hozzájárul az érzelemszabályozás fejlődéséhez.

H. Murray, a szükséglet- és motívumalapú személyiségelmélet megalkotója szerint a hús emberi szükséglet között a játékszükséglet is megjelenik, és ez késztet minket játszásra, szórakozásra, nevetésre vagy sportolásra. A pszichológus úgy gondolta, hogy a játékszükséglet belső hajtóerőként működik, és az emberek különbözőnek aszerint, hogy mennyire erős ez a szükségletük. Mások nem értenek egyet a megállapításával, mert úgy gondolják, hogy nem egyetlen, hanem többféle szükséglet húzódik meg a játékviselkedés mögött. Bárkinek is legyen igaza, a játék rendkívül sok előnnyel jár, nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek életében is.

Az elmélyült játék során megtapasztalhatjuk az áramlat (flow) élményét, amikor teljesen elmerülünk és feloldódunk abban, amit csinálunk, és csak az adott tevékenységre fókuszálunk.

hirdetés

LEGO duplo

A LEGO® DUPLO® KÉSZLETEK VÉGTELEN LEHETŐSÉGEKET REJTENEK

KEVÉS OLYAN JÁTÉK VAN, MELYET EGY GYERMEK 1,5 ÉVES KORÁTÓL KEZDVE 5 ÉVES KORÁIG TUDNA ÉLVEZNI, DE A LEGO® DUPLO® KOCKÁKBAN, VÉGTELEN KOMBINÁCIÓJUK RÉVÉN, MEGVAN EZ A LEHETŐSÉG.

1½-5 éves korig

ELSŐ LEGO® DUPLO® KÉSZLETEIM
Fejlesztik a finommotorikus készségeket

KEDVENC MESEHŐSÖK
Megnyitják a képzelet világát

2-5 éves korig

A LEGO, a LEGO Duplo és a DUPLO Duplo a LEGO Group védjegye. ©2019 The LEGO Group. Minden jog fenntartva. A képek illusztrációk.

Stuart Brown szerint „a játék a szeretet legtisztább kifejezése”, hiszen nincs más célunk vele, mint értékes időt tölteni a másikkal.

MIÉRT JÓ JÁTSZANI?

› ÖRÖMET OKOZ

A játék sokféleképpen fokozza az érzelmi jóllétünket. Boldogsággal tölthet el, ha a játékban sikerül leküzdenünk egy nehézséget, megoldanunk egy feladatot, legyőznünk egy veszélyt, újraélnünk egy kellemes pillanatot vagy megvalósítani valamely vágyunkat. Fokozhatja az örömezzetünket, hogy a játék során kiadhatjuk magunkból a feszültséget, hangosan nevetünk vagy építhetjük a kapcsolatainkat.

› SEGÍT A FESZÜLTSGSZINT SZABÁLYOZÁSÁBAN

Grastyán Endre magyar orvos szerint a játék segítségével a feszült és az oldott állapot közötti optimális szintet próbáljuk beállítani. A feszültség szintje csillapítható, de emelhető is a játékkal, így fontos szerepe van az energiaszintünk szabályozásában.

› ENYHÍTI A STRESSZT

A játszás felfrissít, feszültségoldó és feszültség levezető hatású. Gyermekként az egyik legnagyobb szórakozásom a szénakazalban ugrálás volt: néhány ugrás, és minden rosszat magam mögött hagytam. A játék során biztonságban, valódi veszélyhelyzet nélkül élhetjük át a feszültséget (gondoljunk a gyermekét magasba dobó apukára, vagy a katonásdit játszó kisiskolásokra).

› MEGKÖNNYÍTI A TANULÁST ÉS A MUNKÁT

Bizonyos játékok javítják az agyműködést, és hozzájárulnak a képzelet, a kreativitás és a problémamegoldás fejlődéséhez. A munka vagy tanulás közben beiktatott rövid, játékos szünetek segíthetnek új nézőpontból nézni a problémát és kreatív megoldást találni.

A gyermek könnyebben tanul, a felnőtt pedig hatékonyabban dolgozik, ha a feladat szórakoztató és játékos. A gamification (játékosítás) irányzat képviselői ezt használják ki, amikor az alapvetően nem játékcélú tevékenységeket (mint a munka vagy a tanulás) a játék elemeinek alkalmazásával szórakoztatóvá teszik.

› SEGÍT A JELENBEN ÉLNI

Az elmélyült játék során megtapasztalhatjuk az áramlat (flow) élményét, amikor teljesen elmerülünk és feloldódunk abban, amit csinálunk, és csak az adott tevékenységre fókuszálunk. Ebben a lelkiállapotban nem gyötörjük magunkat a múlt hibái miatt, és kizárjuk a jövő tennivalóit is, egyedül a jelen számít.

› SEGÍT, HOGY JOBBAN MEGISMERJÜK ÖNMAGUNKAT (ÉS MÁSOKAT)

A játékok segíthetnek abban, hogy a személyiségünk olyan részeit is megtapasztaljuk, amire a hétköznapok során nincs lehetőségünk. A játék közben megélhetjük azokat a tulajdonságainkat, amelyeket a hétköznapokban elfojtunk. Ilyen, amikor a stratégiai játék során a mindig békés barátunk agresszív támadásba kezd, vagy a visszahúzódó ismerősünk pikáns humoráról tesz tanúságot a drámajáték közben.

› ÖSSZEKÖT MÁSOKKAL

Stuart Brown szerint az örömteli kapcsolat első jele, amikor az anya és a gyermeke egymásra néznek, a baba mosolyog, amire az anyából spontán módon kitör az öröm és a játék. A kutató szerint az emberek összetettebb játékaik is ezen alapulnak. Kulcsár Zsuzsanna személyiségkutató szerint a játék során olyan barátságos együttlét jön létre, ami gátolja a destruktív agressziót. Ez az oka annak is, hogy a játék segítségével magas szintű önszabályozás (kontroll és önkontroll) sajátítható el.

Az együtt töltött minőségi idő, a jó hangulat és a közös nevetés közelebb hozza az embereket, megerősíti a valahova tartozás érzését, és építi a kapcsolatokat, ami az egyéni szorongásokra és depresszióra is gyógyírként hathat. A játékban megjelenő humor segíthet a nézeteltérések és a kommunikációs problémák elsimításában, de maga a játékhelyzet is fejlesztheti az együttműködést. Az együtt játszóik között elindul egy mélyebb, bizalmi kapcsolat, amelyben könnyebben megjelenhet az empátia és az intimitás érzése, ráadásul a biztonságos kapcsolatban történő játék segíti a lelki sebek gyógyulását is.

A játék és a játékosság minden emberi kapcsolatban fontos, de a párkapcsolatban és a szülő-gyermek kapcsolatban kiemelt jelentőséggel bír. Előbbi esetében az együtt játszás frissen tartja a kapcsolatot, hogy képesek legyünk a hétköznapi gondok között is felidézni a másik játékos arcát, de az új területek közös

felfedezésére is lehetőséget nyújt. Stuart Brown szerint „a játék a szeretet legtisztább kifejezése”, hiszen nincs más célunk vele, mint értékes időt tölteni a másikkal.

A gyermekeinkkel való játék talán a legnagyobb ajándék, amit adhatunk és kaphatunk. Visszarepít az időbe, újraélhetjük és átadhatjuk az emlékeinket, családi mintáinkat, történeteinket. „Amikor én kislány voltam, egyszer úgy elbújtam, hogy alig bírtak megtalálni.” – meséljük, és újra átéljük azt a bizsergő szorongást, ami akkor és ott összeszorította a gyomrunkat és a torkunkat. Az emlékekhez kapcsolódó érzés újraélése segít, hogy jobban ráhangolódjunk a gyermekünk világára, ahol a bújócska élet-halál kérdése, hiszen az elszakadástól való félelmet és az egymásra találás örömét szimbolizálja. Felnőtt fejjel tudjuk, hogy a bújócskázás a fentiek miatt segít a gyermekünknek a szorongásaival való szembenézésben és a félelmei leküzdésében, de játék közben már nem ez lebeg a szemünk előtt, hanem a móka és az izgalom, ami az együtt játszásból fakad.

JÁTÉKIDŐ, NEM CSAK KARÁCSONYKOR

„Ki tudja, nem vagyok-e egy kicsit magam is olyan, mint a fölőntek? Alighanem megöregedtem.” (Antoine de Saint-Exupéry)

Játszani gyerekjáték, de felszabadultan játszani valódi művészet, mert csak akkor sikerül, ha képesek vagyunk büntetlenül elengedni magunkat, a feladatainkat, a folyton szorító határidőket, és csak úgy, kedvtelésből játszani. Nekünk, komoly felnőtteknek segíthet, ha leszámolunk azzal a félelmünkkel, hogy a felszabadult játék közben nevetségessé válhatunk, illetve tudatosítjuk magunkban, hogy a játék számos pozitív hatással bír a testi-lelki jóllétünkre és társas kapcsolatainkra, így nem csak annak a játéknak van értéke, ami kézzelfogható haszonnal kecsegtet, vagy ami versenyképes.

Stuart Brown arra bátorít mindenkit, hogy menjünk vissza az időben, amennyire csak lehetséges, egészen addig a pontig, amikor felhőtlenül boldogok és játékosak voltunk, majd ebből a képből és érzésből próbáljunk eljutni oda, ahol ma tartunk. A kutató tapasztalata szerint ez a gyakorlat hozzájárulhat, hogy újra rátaláljunk a játékos énjünkre.

A hétköznapi rohanásában segíthet, ha kijelölünk rendszeres játékidőt, amikor minden mást félretéve játszunk. Fontos, hogy ilyenkor a kütyüket is félretegyük, és osztatlan figyelmet szenteljünk játszótársainknak. A gyermekekkel való játék egyik kulcsa, hogy képesek legyünk kioktatás és irányítás nélkül, az ő igényeik mentén alakítani a játékot. ♦

KÉPMÁSKA-KÖNYV KARÁCSONYRA!

Pifkó Célia: Szörnyek a szobádban

Orosz Annabella illusztrációival

Kádár Annamária
pszichológus ajánlásával

Rendelje meg most

20% kedvezménnyel

a kepmas.hu/mesekonyv oldalon!

2990 Ft helyett **2390 Ft***

*Postai küldésnél csomagolási és postaköltséget számolunk fel. Érdeklődni az elfizetes@kepmas.hu email címen lehet.

SZÖVEG ÉS KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
RIPORT

A JÓISTEN MEGLÁTOGATTA SZENDRŐLÁDOT

„Szoktam is mondani, hogy a Jóisten nem szeret minket, kikerüli Szendrőládot.” – Hivatalosan a tavasi esőről beszélgettünk Béres Erikával, a szendrőládi Nemadomfel Ház vezetőjével, azonban a tekintetében benne volt, hogy ez nem csak az időjárásra vonatkozik. A *Képmás* 2018. júniusi számában megjelent helyszíni riportban a Nem Adom Fel Alapítvány mélyszegénységben élő gyerekeket segítő programját mutattuk be, és néhány szóban megírtuk *Rézműves Juli* történetét: a helybéli asszony elmondása szerint gyermekkorában leesett a lovaskocsiról, az arcán egy seb elfertőződött, ennek következtében bal szeme környékén hatalmas daganat keletkezett, amely nemcsak esztétikai következmény volt, hanem a látását is korlátozta. Betegségét nem tudta kezelteni, a három gyermek és a munkanélküliség mellett erre nem volt lehetősége. Ez a cikk a célba ért segítségről szól, és arról, hogy mi is a média igazi küldetése.

- ◆ Cikkünk megjelenése után sorban jöttek telefonhívások és levelek olvasóinktól, hogy szeretnének Julin segíteni. Érkeztek felajánlások a szemműtéttel járó költségekhez, a gyerekek beiskolázásához, mások ruhát, bútorokat, háztartási gépeket adományoztak a családnak, és volt, aki személyesen is meglátogatta őket a szendrőládi faluvégen sárból és vesszőkből épített házikójukban. Az összefogásnak köszönhetően Juliék idén nyáron házat vásároltak (!) központi fűtéssel, vezetékes vízzel, fürdőszobával és mellékhelyiséggel. Korábbi lakhelyükön csak villany volt, a vizet kútról vették, az árnyékszék a kertben volt, tisztálkodni dézsában tudtak. Közben sikeresen alakult Juli betegségének feltárása és műtéti kezelése.

Juli Béres Erikával készülődött az első műtétre szendrőládi házukban, idén januárban

Közfoglalkoztatottként Juli télen az utcákat takarítja napi nyolcórás műszakban. Nyáron főleg mezőgazdasági munkát végez a falu gazdaságában.

Az óvodában Antikával

Budapestig közel négy óra az út tömegközlekedéssel Szendrőládról

Az első szemvizsgálaton Lukáts Olga doktornőnél, 2018 októberében

Szendrőlád látképe a Bódva felől

Juli az idén szeptemberben vásárolt, háromszobás új házában

Juli esélyei ezzel megnőttek, hogy a közfoglalkoztatás rendszerén kívül találjon munkát. A férje hónapokat tölt Budapesten, ő pedig egyedül van otthon a gyerekekkel és mezőgazdasági munkákat végez. Az az álma, hogy a műtétsorozat végén újra felvételizzen egy miskolci gyárba, ahova korábban a szeme állapota miatt nem vették fel – pedig a tesztje kitűnő volt. Szükség is lenne erre, hiszen az új ház új kihívások elé állítja őket: gáz-, villany-, víz-, internet- és tv-számlákat kell fizetni, a lányok pedig hamarosan középiskolába mennek. Férje idén szívinfarktust kapott, így keresőképessége csökkent, a család eltartásának oroszlánrésze az apró, törekeny asszonyra fog hárulni. De nem hiszem, hogy megijedne a saját árnyékától, nem ilyenek ismertem meg! Egy lokálpatrióta közönyével lépett életében először mozgólépcsőre

Budapesten, mosolyogva készült élete első altatására, hetekkel ezelőtti ottjártamkor pedig hetykén vetette oda az utca túloldalára egy ismerősének: „Leszámolok a hónap végén, aztán decemberben megyek a miskolci Bosch-ba, megpróbálom.” „Nem fogod te aztat bírni!” – kiabáltak vissza, de Juli már csak nekem hallhatóan morogta vissza a fogai között: „Majd meglátod te, mit bírok én, veszteneivalóm úgyszincs!”

A Rézműves család szépen berendezkedett a Szendrőlád központjában vásárolt házukban, a gyerekek végre méltó körülmények közül indulnak reggelente iskolába és óvodába, Juli munkát keres és készül a következő, 2020 tavaszán esedékes szemhéj-rekonstrukciós műtetre. Történetén gyakran elgondolkodunk szerkesztőségünkben, hálásak vagyunk, hogy a Jóisten titkos követjeinek figyelmét Szendrőládra irányíthattuk. ♦

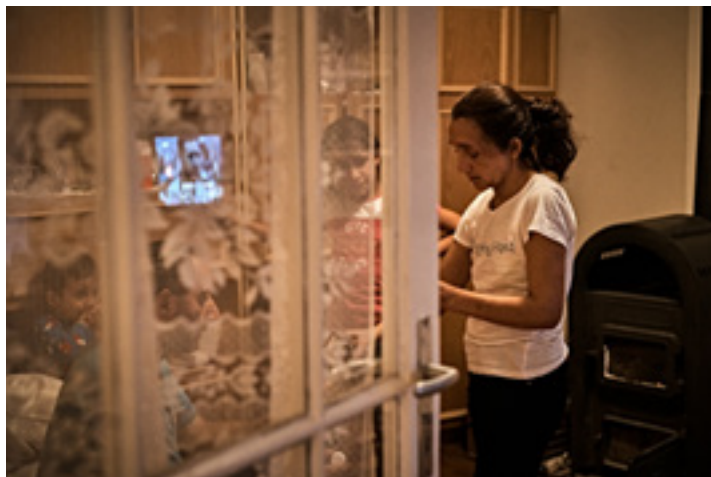
A Semmelweis Egyetem Mária utcai Szemészeti Klinikáján, az első műtétet megelőző napon

A sikeres első műtét után. Juli a kezelése előtt még soha nem járt Budapesten, így a felülvizsgálatok után a város nevezetes pontjain sétáltunk vele.

Ebéd Antikával

Családi kör a nappaliban

Az első, szemhéj-rekonstrukciós műtétet *dr. Lukáts Olga* végezte a Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinikáján, a másikat *Prof. Dr. Barabás József* professzor az Arc-, Állcsont-, Szájsebészeti és Fogászati Klinikán. Az intézményektől minden segítséget megkaptunk, ami ahhoz kellett, hogy a vidékről Budapestre utazó kisgyermekes beteg a lehető legideálisabb körülmények között gyógyulhasson. Nagy segítségünkre volt *Béres Erika*, a szendrőládi Nemadomfel ház vezetője, aki folyamatosan segítette őt az ügyintézésben, utazásban.

A legjelentősebb adományt egy idősebb hölgytől kaptuk, aki nem szeretné magát megnevezni. Története a Gondviselés szokatlan útjaira példa. Sohasem látott még *Képmást*, a szelektív hulladékgyűjtőben találkozott tavalyi júniusi számunkkal, megtetszett neki és beleolvasott, ekkor látta meg Juli történetét és telefonált, hogy segíteni szeretne, pedig nem szokott adományozgatni.